

نام و نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان لرستان	نوبت امتحان: دی ماه ۹۹
نام کلاس:	مدیریت آموزش و پرورش ناحیه یک	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۱۰/۱۸
رشته: انسانی	خرم آباد	
پایه: دهم	آموزشگاه سما	
	علوم و فنون ۱	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
		صفحه اول بارم: ۲۰ نمره

تاریخ ادبیات و سبک شناسی ۴ نمره

۱- به سوالات زیر پاسخ دهید. (۲/۷۵ نمره)

الف- هر چیزی که ذهن ما را به پویایی در آورد----- است. ب----- نخستین گام مؤثر در رویارویی با متون است

ج----- و----- هر دو برای برانگیختن حس و حال عاطفی به کار می روند. د- پس از عاطفه مهم ترین و مؤثرترین عامل در شعر----- است. ه- تو جه به فضای عاطفی و آهنگ متن سبب----- می شود.

و- زبان ایرانیان پیش از اسلام----- نامیده می شد. ز- اصل ترجمه تفسیر طبری به چه زبانی است؟-----

ح- نموده‌های عاطفه را نام ببرید (۳ مورد)

۲- درست یا نادرست عبارات زیر را مشخص کنید. (۱/۲۵ نمره)

الف- فارسی باستان در دوره هخامنشیان رایج بود. ص غ

ب- زبان پارتی در غرب ایران رایج بود ص غ

ج- زبانهای ایرانی میانه به دو گروه زبانهای پارتی و پهلوی تقسیم میشود. ص غ

د- یکی از نتایج نفوذ اسلام در ایران، رواج تدریجی خط میخی بود ص غ

ه- موضوع شاهنامه ابومنصوری تاریخ معاصر ایران است. ص غ

زیبایی شناسی ۶ نمره

۳- در بیت های زیر تکرار کدام واج ها، بر موسیقی کلام افزوده است؟ (نمره)

الف- سرو را بین بر سماع بلبلان صبح خیز همچو سرمستان به بستان، پای کوب و دست زن

ب- خیزید و خز آرید که هنگام خزان است باد خنک از جانب خوارزم وزان است

۴- در ابیات زیر واژه آرایبی (تکرار) را مشخص کنید. (نمره)

الف- پس هستی من ز هستی اوست تا هستم و هست، دارمش دوست

ب- عمر ما را مهلت امروز و فردای تو نیست من که یک امروز مهمان تو ام، فردا چرا؟

۵- سجع ها را در نمونه های زیر بیابید و نوع هر سجع را بنویسید. (۲نمره)

الف- مال از بهر آسایش عمر است، نه عمر از بهر گرد کردن مال

ب- مُلک بی دین باطل است و دین بی ملک ضایع.

ج- بزرگان گفته اند: دولت، نه به کوشیدن است؛ چاره کم جوشیدن است.

د- من مانده ام مهجور از او، دیوانه و رنجور از او گویی که نیشی دور از او در استخوانم می رود

۶- در کدام بیت، واج آرایبی محسوس تر است؟ چرا؟ (۵/۰نمره)

الف- سرو را بین بر سماع بلبلان صبح خیز همچو سرمستان به بستان، پای کوب و دست زن

ب- دل اگر خداشناسی همه در رخ علی بین به علی شناختم من، به خدا قسم خدا را

۷- مصوت های زبان فارسی را نام ببرید (۵/۰)

۸- آیا عبارت زیر را می توان مسجع نامید، چرا؟ (۵/۰)

پادشاهی او راست زبینه، خدایی او راست درخورنده، بلندی و برتری از درگاه او جوی و بس

۹- دو واژه بنویسید که با کلمه (نام) سجع متوازی داشته باشد؟ (۵/۰نمره)

موسیقی شعر ۶نمره

۱۰- علامت الگوهای هجائی زیر را بنویسید. (۷۵/۰)

الف- هجای کوتاه-----ب- هجای بلند-----ج- هجای کشیده-----

۱۱- درباره تأثیر وزن در شعر توضیح دهید (۵/۰)

۱۲- دو بیت زیر را بخوانید و از دید آهنگ و موسیقی با هم مقایسه کنید (نمره)

الف- ای مهر تو در دل ها، وی مَهر تو بر لب ها وی شور تو در سرها، وی سرّ تو در جان ها

تا خار غم عشقت آویخته در دامن کومه نظری باشد، رفتن به گلستان ها

ب- خروش آمد و ناله کَرّ نای دم نای رویین و هندی ذرای

زمین آمد از سُم اسپان به جوش به ابر اندر آمد فغان و خروش

۱۳- در مصراع (نشانید که خوبان به صحرا روند) چند مصوت بلند وجود دارد؟ نشان دهید. (۵/۰ نمره)

۱۴- در بیت (بخور تا توانی به بازوی خویش که سعیت بُود در ترازوی خویش) چند هجای کوتاه وجود دارد؟ (۷۵/۰)

۱۵- صامت ها و مصوتهای مصراع (حلالست رفتن به صحرا و لیک) را مشخص کنید. (نمره)

۱۶- بیت زیر را به هجاهای تشکیل دهنده آن تجزیه کنید و سپس هر هجا را با علامت خاص آن بنویسید. (۵/۰ نمره)

اگر هوشمندی به معنی گرای که معنی بماند نه صورت به جای

نقد و تحلیل نظم و نثر ۴ نمره

۱۷- متن زیر را بخوانید و دو ویژگی از هر کدام از قلمروهای ادبی و فکری آن را بنویسید. (نمره)

(روزی شخصی پیش بهلول بی ادبی نمود، بهلول او را ملامت کرد که چرا شرط ادب به جا نیاوردی؟ او گفت چه کنم؟ آب و گل مرا چنین سرشته اند. گفت آب و گل تو را نیکو سرشته اند اما لگد کم خورده است)

۱۸- ویژگیهای ادبی شعر زیر را بنویسید. (نمره)

هر که زین گلشن، لبی خندان تر از گل بایدهش خاطری فارغ ز عالم چون توکل بایدهش
خرده ایازمال دنیا در بساط هر که هست جبهه واکرده ای پیوسته چون گل بایدهش
هر که می خواهد که از سنجیده گفتاران شود بر زبان، بند گرانی از تأمل بایدهش
صبر بر جور فلک کن تا بر آبی رو سفید دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدهش

۱۹- دو مورد از ویژگیهای زبانی متن زیر را بنویسید. (نمره)

(هر که به امور دنیایی رو آورد و از سعادت آخرت خود غفلت کند، همچون آن مرد است که از پیش اُشتر مست بگریخت و به ضرورت، خویشتن در چاهی آویخت. به سر چاه التفات نمود. موشان سیاه و سپید. پیش خویش زنبورخانه و قدری شهد یافت. چیزی از آن به لب برد و نه اندیشید که پای او بر سر چهار مار است)

۲۰- از نظر قلمرو فکری، این متن را بررسی کنید. (نمره)

(آب را گل نکنیم/ در فرودست انگار کفتری می خورد آب/ یا که در بیشه دور سیره ای پر می شوید/ یا که در آبادی کوزه ای پر می گردد/ آب را گل نکنیم/ شاید این آب روان می رود پای سپیداری تا فرو شوید اندوه دلی/ دست درویش شاید نان خشکیده فرو برده در آب)